

Klimatologisch jaaroverzicht

Jaar 2019

1. Algemeen klimatologisch overzicht, 2019	1
2. Klimatologisch overzicht voor Ukkel, 2019	5
Overzicht van de jaarwaarden sinds 1981	5
Recordwaarden en indeling sinds 1901	5
Evolutie van de dagwaarden	6
Vergelijking met de maand- en jaarwaarden sinds 1981	7
3. Klimatologisch overzicht voor België, 2019	9
Geografische verdeling van de temperaturen	9
Geografische verdeling van de neerslag	10
Geografische verdeling van de zonnestraling	10

1. Algemeen klimatologisch overzicht, 2019

2019 was een warm, zonnig en relatief droog jaar (zie figuur 9).

Het afgelopen jaar werden er verschillende records verbroken. Een aantal gelden enkel voor de huidige referentieperiode (1981-2010), al sneuvelden er ook absolute records (referentieperiode afhankelijk van de parameter).

OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE PARAMETERS

Hoge gemiddelde temperaturen

In 2019 bedroeg de gemiddelde temperatuur in Ukkel 11,5°C (normaal: 10,6°C). Hiermee eindigde dit jaar op een vierde plaats (samen met 2007) achter het absolute record van 2014 en 2018 (11,9°C) (metingen vanaf 1833).

Net als in 2018 sneuvelden er **geen maandrecords**, maar lag de gemiddelde temperatuur de meeste maanden toch hoger dan de normale waarde. Enkel januari, mei en november waren kouder dan normaal (figuur 5).

De **gemiddelde maximum- en minimumtemperatuur eindigden ook op een vierde plaats met respectievelijk 15,5°C (normaal: 14,2°C) en 7,8°C (normaal: 6,9°C).**

Er is waren enkele tot de **verbeelding sprekende records** waarover we het in deze tekst zeker moeten hebben:

- Op **26 februari** bereikten we in Ukkel een maximumtemperatuur van 20,2°C. Dit was de **eerste keer sinds 1901 dat we hier in de winter een temperatuur van minstens 20°C registreerden**. De vorige vroegste « lentedag » [max>=20°C] viel op 9 maart 2014 (21,0°C).
- Op **25 juli**, tijdens een korte en zeer intense hittegolf, registreerden we **in Ukkel een maximumtemperatuur van 39,7°C**. Hiermee werd het **vorige record van 36,6°C in 1947 ruimschoots verbroken** (metingen vanaf 1901). Diezelfde dag registreerden we hier ook de **hoogste minimumtemperatuur ooit: in Ukkel werd het niet kouder dan 23,5°C** (vorig record: 22,3°C op 18 juni 2002).

In ons land werd de laagste temperatuur geregistreerd in Elsenborn (Bütgenbach). Op 22 januari daalde de temperatuur er tot -15,9°C. Het hoogste maximum werd op 25 juli gemeten. In **Begijnendijk** steeg de temperatuur toen tot **41,8°C, een nieuw absoluut landelijke record sinds de lancering van het klimatologisch meetnet in 1877**. Deze waarde is een stuk hoger dan het vorige absolute record van 38,8°C dat gemeten werd in 2015 (2 juli in Luik-Monsin) en 2018 (27 juli in Hechtel-Eksel).

De **extreme temperaturen van 25 juli blijken ook uit volgende cijfers**: in alle 132 meetpunten van ons land werd die dag het lokale record verbroken en in 71 meetpunten registreerden we die dag een maximum van minstens 40°C.

Neerslagtotalen dicht tegen de normale waarden

Er viel in Ukkel in totaal **798,6 mm neerslag (normaal: 852,4 mm)**.

De meeste maanden viel er hier minder neerslag dan normaal, zonder dat er records werden verbroken. Enkel in februari, maart, juni en oktober viel er iets meer neerslag dan normaal. (figuur 6).

Deze hoeveelheid viel op **182 dagen (normaal: 198,7 dagen)**.

In ons land varieerden de jaarlijkse totalen tussen 633,0 mm in Waterland-Oudeman (Sint Laureins) en 1524,0 mm in Mont-Rigi (Weismes).

In Ukkel telden we afgelopen jaar 8 dagen met neerslag die geheel of gedeeltelijk uit sneeuw bestond (normaal: 19,2 dagen). Op 23 januari registreerden we een laag van 6 cm sneeuw in het klimatologisch park van Ukkel. Dit was hier afgelopen jaar de dikste sneeuwlaag.

De **grootste sneeuwdikte in het officiële meetnet in ons land werd gemeten op 30 januari in Mont-Rigi (Weismes). Daar lag toen 34 cm.**

Twee bijzondere sneeuwepisodes willen we u niet onthouden:

- **Op 22 en 23 januari lag er meer sneeuw in het westen van ons land dan op de Hoge Venen.** Zo lag er in Lissewege (Brugge) maar liefst 14 cm op de 23ste.
- **Uitzonderlijk laattijdige sneeuwval begin mei** zorgde nog voor een sneeuwdikte van 8 cm op de 4de in Presgaux (Couvin) en Stembert (Verviers).

Op het einde van het jaar viel de eerste sneeuw in ons land op 9 november. De grootste dikte in het officiële meetnet werd gemeten op 19 november in Mürringen (Büllingen) (19 cm).

Over het hele jaar genomen, registreerden we in ons land iets meer onweerdagen dan normaal(101 dagen, normaal: 94,5 dagen).

In maart registreerden we maar liefst 11 onweerdagen (normaal: 4,5 dagen), een evenaring van het record van 1995 (metingen vanaf 1928). Daartegenover staat het zeer lage aantal onweerdagen in juli, na augustus normaal gezien de maand met het meeste aantal onweerdagen. We registreerden die maand slechts 9 onweerdagen in ons land (normaal: 13,3 dagen).

Veel zonniger dan gemiddeld

Net als in 2018 begon dit jaar somberder dan gemiddeld: de eerste 10 dagen van het jaar liet de zon zich slechts 2u 13min zien (normaal: 15u 49min), ruim een uur minder dan in 2018 (3u 23min). Daarna keerde het tij. **Hoewel ergeen records werden verbroken, lag de zonneschijnduur de meeste maanden boven het gemiddelde**(figuur 8). Dit alles zorgde voor een totale zonneschijnduur van 1757u 30min (normaal: 1544u 35min), **goed voor een vijfde plaats in het rijtje van zonnigste jaren.**

Afgelopen jaar kende opnieuw een zeer laag aantal dagen met een betrokken hemel (53 dagen, normaal 69,9 dagen), **slechts 4 dagen meer dan het absoluut record van vorig jaar**(metingen vanaf 1931).

Lage gemiddelde windsnelheid

De gemiddelde windsnelheid in Ukkel was met 3,5 m/s lager dan normaal (normaal: 3,7 m/s). Bijna elke maand lag de gemiddelde windsnelheid onder zijn normale waarde. **Op 5 verschillende dagen tijdens het jaar registreerden we in minstens 1 meetpunt van**

het anemometrische netwerk in ons land een maximale windstoot van minstens 100 km/u (28 m/s): op 4 en 10 maart, op 4 juni, op 14 oktober en op 14 december. Deze snelheden konden ook lokaal bereikt worden tijdens de onweders.

Zeer lage gemiddelde luchtdruk

De gemiddelde luchtdruk was zeer laag voor Ukkel (luchtdruk herleid tot zeeniveau) met een jaarlijkse gemiddelde waarde van 1014,0 hPa (normaal: 1016,0 hPa). Enkel in 2010 en 2014 was deze nog lager (1013,9 hPa).

NOG ENKELE OPVALLENDE FEITEN

- Ook elders in ons land registreerden we zeer hoge temperaturen in februari. Op de 27ste steeg de temperatuur in Houyet tot 22,8°C, goed voor een nieuw landelijk record voor deze maand (vorig record: 21,1°C op 24 februari 1990 in Angleur (Luik), metingen vanaf 1954).
- Maart was een winderige maand. Dat bleek ook uit het aantal dagen met windstoten van minstens 72 km/u (20 m/s) in ons land: maar liefst 12. Van de 10de tot en met de 17de werd deze snelheid elke dag in minstens 1 meetpunt bereikt of overtroffen.
- Een ding hadden de drie zomermaanden gemeen met elkaar: op het einde van elke maand werd ons land getroffen door een hittegolf. Enkel in 1947 kwamen er nog meer hittegolven voor (metingen vanaf 1901). Toen registreerden we er 4. Ook opmerkelijk: 2019 was reeds het vijfde jaar op rij met minstens 1 hittegolf. De langste reeks tot dan toe dateerde van het begin van de 20ste eeuw (1921-1923).
- Vanaf 16 juni tot en met 11 juli, 26 dagen lang, viel er geen neerslag in Ukkel. Het was al van 1995 geleden dat we hier in de zomer een droge periode van minstens 20 opeenvolgende dagen registreerden. Toen viel er geen neerslag vanaf 28 juli tot en met 22 augustus.
- De grootste dagelijkse neerslaghoeveelheid in ons land viel op 19 juni. Die dag registreerden we in Stabroek een hoeveelheid van 63,2 mm.
- In juli en augustus, de twee onweermaanden bij uitstek, registreerden we beduidend minder blikseminslagen dan gemiddeld over de periode 2004-2019.

Er werden afgelopen jaar verschillende records geëvenaard of gebroken. Ze hier allemaal opsommen zou ons te ver leiden. Meer gedetailleerde verslagen vind u op onderstaande pagina's:

- Maand- en seizoenoverzichten:
<https://www.meteo.be/nl/klimaat/klimatologisch-overzicht/2019/novembre>

- In de rubriek 'Nieuws' op onze website:
<https://www.meteo.be/nl/info/nieuwsoverzicht/2019>

Opmerking: de normalen van de parameters in de tekst zijn de gemiddelden voor de periode 1981-2010 (referentieperiode van 30 jaar voor het huidige klimaat). Tenzij anders vermeld, gelden de records voor de periode vanaf 1981.

2. Klimatologisch overzicht voor Ukkel, 2019

Overzicht van de jaarwaarden sinds 1981

	Eenheid	Waarde	Normaal		Record +	Jaar	Record -	Jaar
Gemiddelde temperatuur	°C	11.5	10.6	+	11.9	2018	9	1985
Gemiddelde maximumtemperatuur	°C	15.5	14.2	+	16	2018	12.6	1985
Gemiddelde minimumtemperatuur	°C	7.8	6.9	+	8.5	2014	5.2	1985
Vorst dagen	d	27	44		84	1985	10	2014
Winterse dagen	d	2	7.5		30	1985	0	2008
Zomerse dagen	d	34	27.9		61	2018	12	1988
Hittedagen	d	11	3.9	+	13	1995	0	1993
Neerslagtotaal	mm	798.6	852.4		1088.5	2001	639.5	1989
Neerslagdagen	d	182	198.7		248	1981	141	2018
Onweersdagen in België	d	101	94.5		120	2012	69	2013
Gemiddelde windsnelheid	m/s	3.5	3.7		4	1990	3.4	2016
Zonneschijnduur	uu:mm	1757:30	1544:35	+	2020:11	2003	1238:37	1981
Globale zonnestraling	kWh/m ²	1098.3	996.8	+	1172.7	2018	890.6	1981
Relatieve vochtigheid	%	77	78		81	2000	72	2018
Dampdruk	hPa	10.9	10.4	+	11.1	2000	9.2	1996
Luchtdruk	hPa	1014	1016	--	1017.9	2015	1013.9	2010

Normaalwaarden gedefinieerd over de periode 1981–2010 (referentie for het huidig klimaat).
Indeling opgesteld voor de periode 1981–2019.
Recordwaarden van 1981–2018.

Definitie van de indeling sinds 1981.

+++	---	Hoogste/laagste waarde sinds 1981
++	--	Bij de 3 hoogste/laagste waarden sinds 1981
+	-	Bij de 5 hoogste/laagste waarden sinds 1981

Recordwaarden en indeling sinds 1901

	Eenheid	Waarde		Record +	Jaar	Record -	Jaar
Gemiddelde temperatuur	°C	11.5	++	11.9	2018	8.4	1963
Gemiddelde maximumtemperatuur	°C	15.5	++	16	2018	12.1	1963
Gemiddelde minimumtemperatuur	°C	7.8	++	8.5	2014	4.6	1929
Neerslagtotaal	mm	798.6		1088.5	2001	406.4	1921
Neerslagdagen	d	182		266	1974	141	2018
Zonneschijnduur	uu:mm	1757:30		2150:57	1959	1238:37	1981

Indeling opgesteld voor de periode 1901–2019.
Recordwaarden van 1901–2018.

Definitie van de indeling sinds 1901.

+++	---	Bij de 3 hoogste/laagste waarden sinds 1901
++	--	Bij de 5 hoogste/laagste waarden sinds 1901
+	-	Bij de 10 hoogste/laagste waarden sinds 1901

Evolutie van de dagwaarden

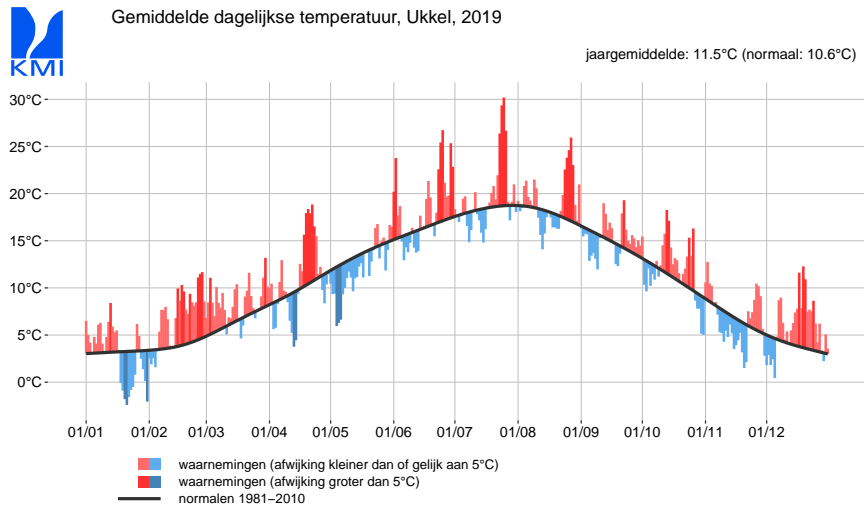

Fig. 1

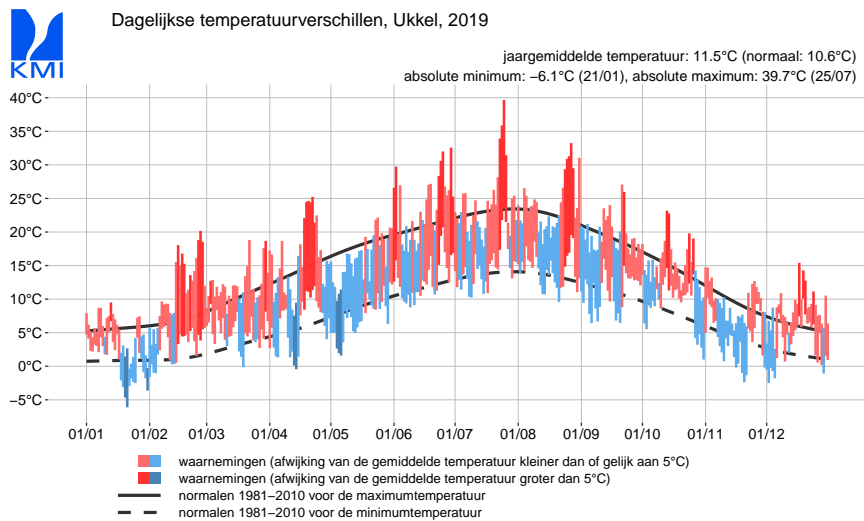

Fig. 2

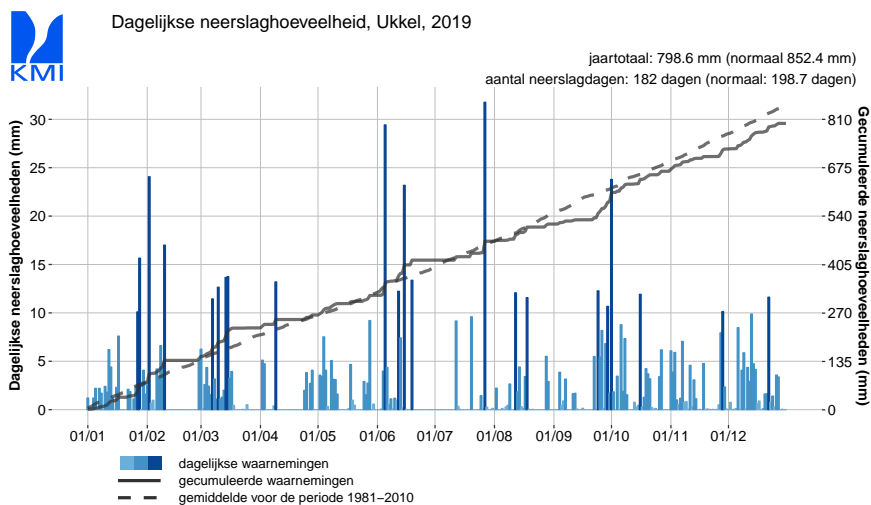
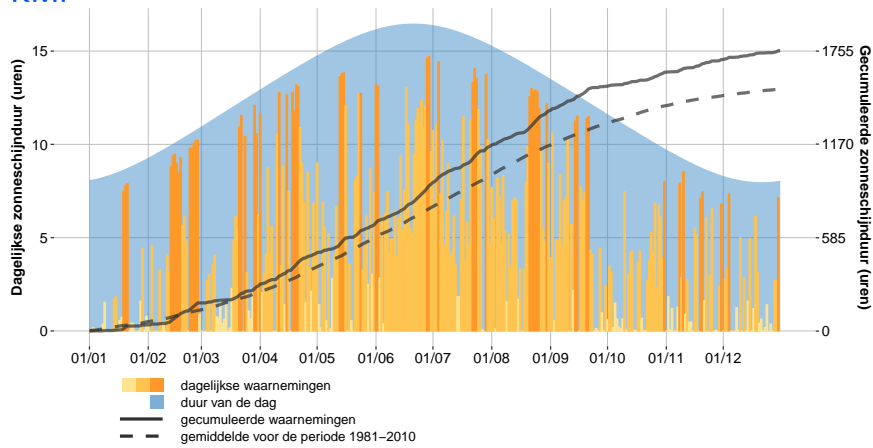

Fig. 3

Dagelijkse zonneshijnduur, Ukkel, 2019

jaartotaal: 1757.5 uur = 39 % (normaal: 1544.6 uur = 35 %)

Vergelijking met de maand- en jaarwaarden sinds 1981

Gemiddelde maandtemperatuur, Ukkel

recente waarden, normaalwaarden (1981-2010) en extreme waarden (1981-2018)

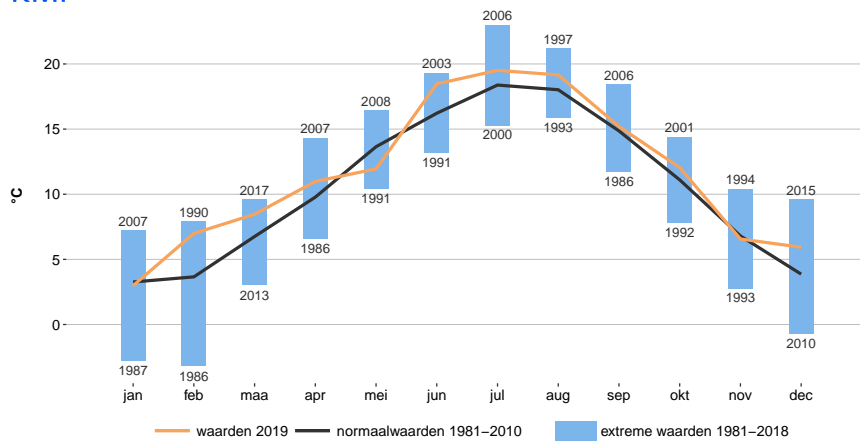

Fig. 5

Maandelijks neerslagtotaal, Ukkel

recente waarden, normaalwaarden (1981-2010) en extreme waarden (1981-2018)

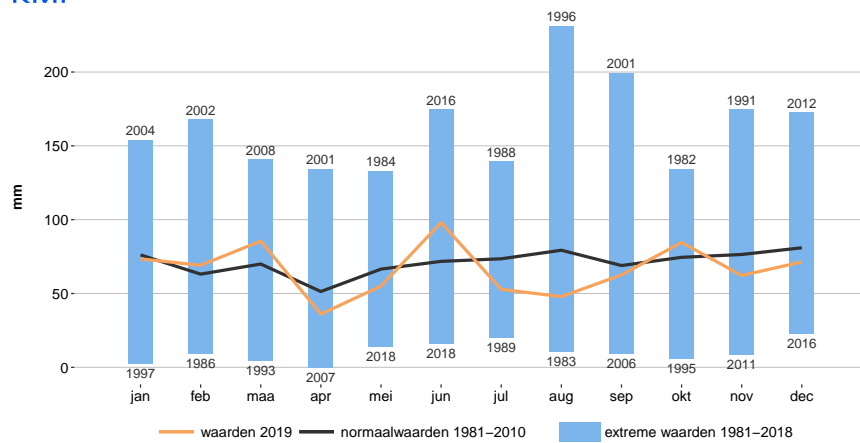

Fig. 6

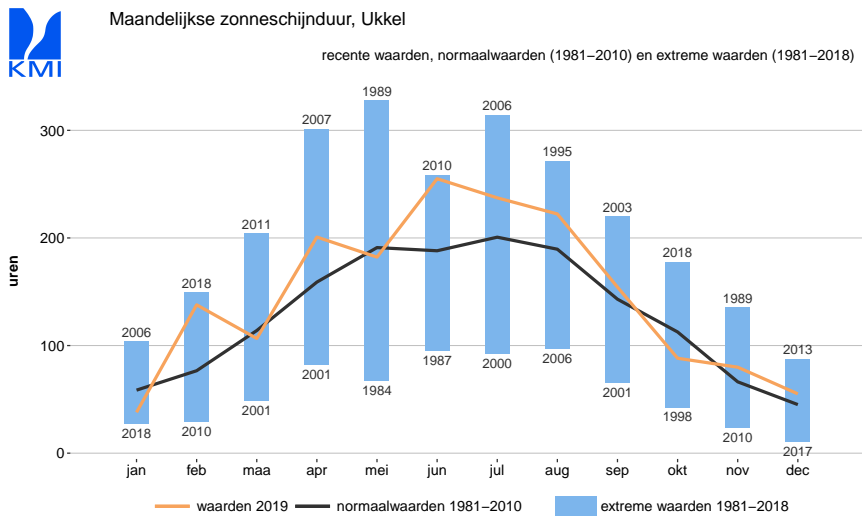
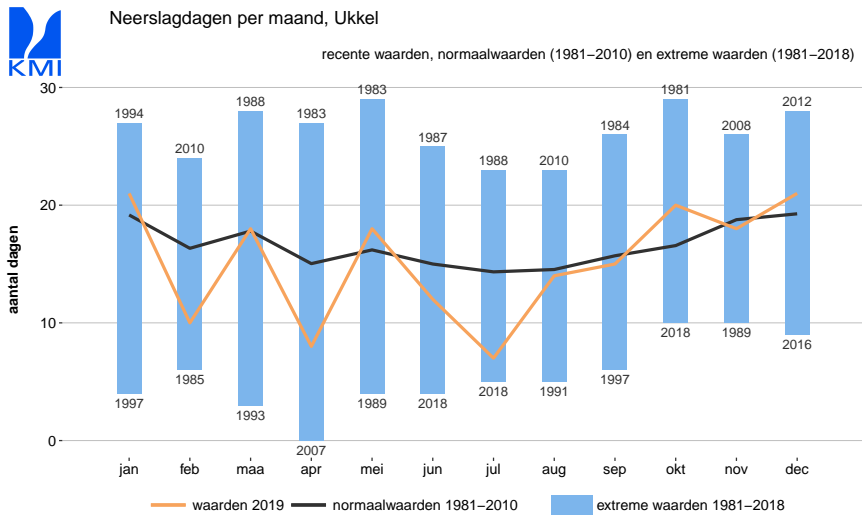

Fig. 8

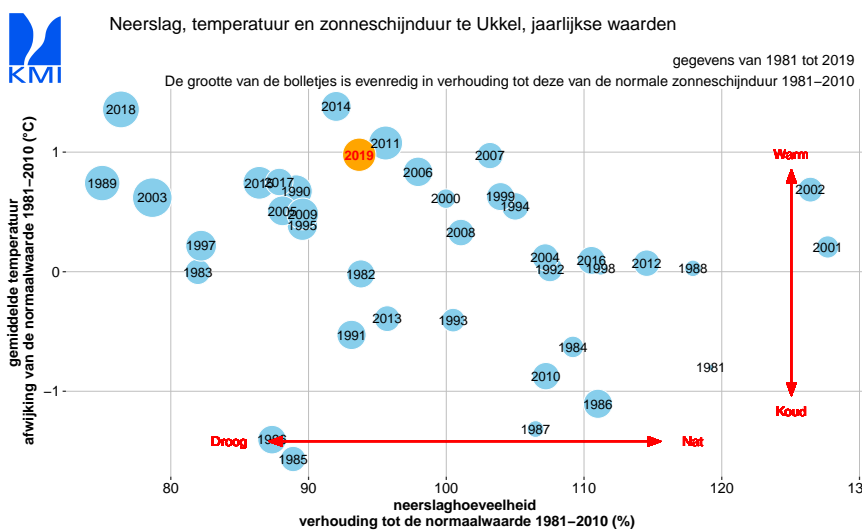

Fig. 9

3. Klimatologisch overzicht voor België, 2019

Geografische verdeling van de temperaturen

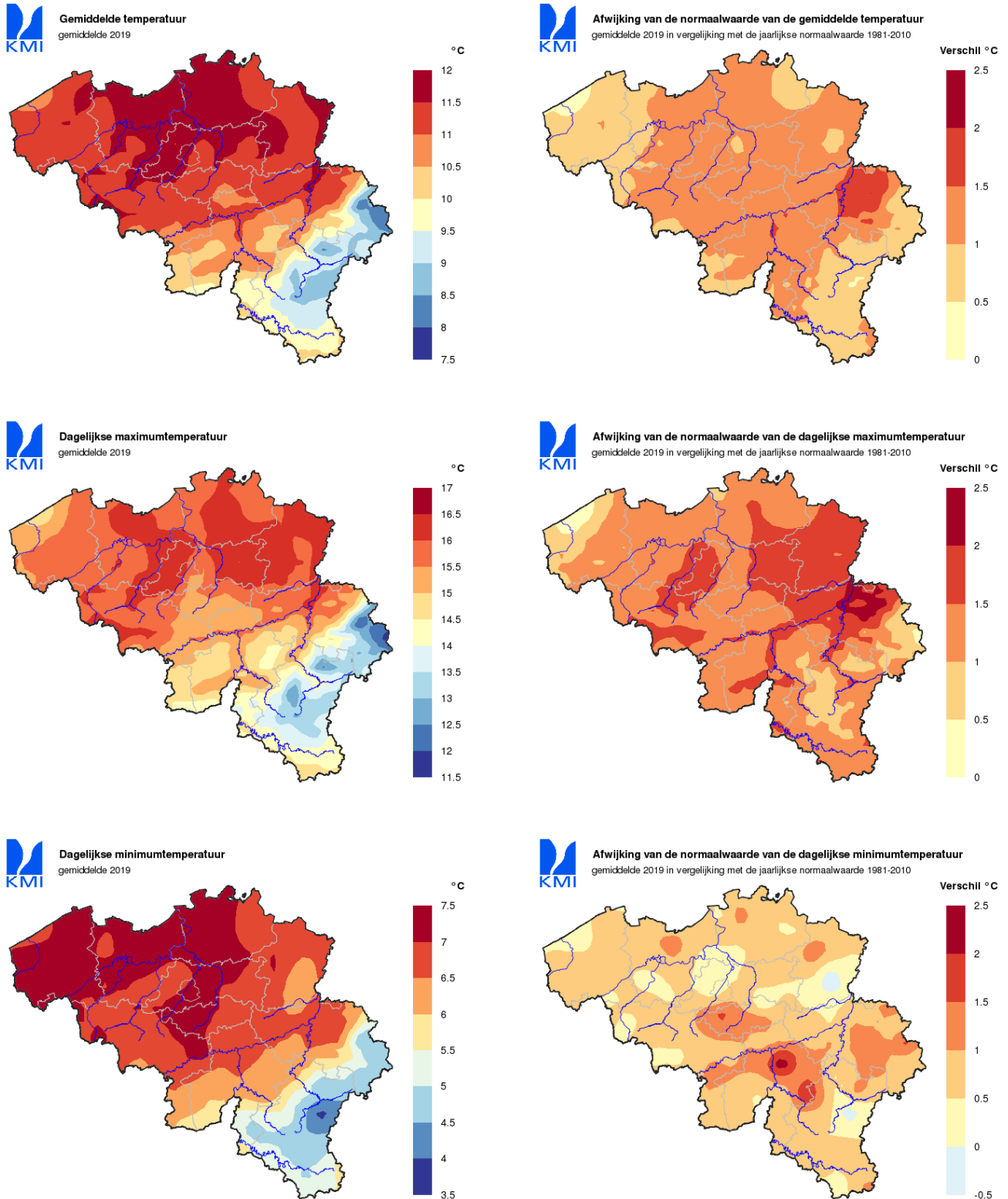
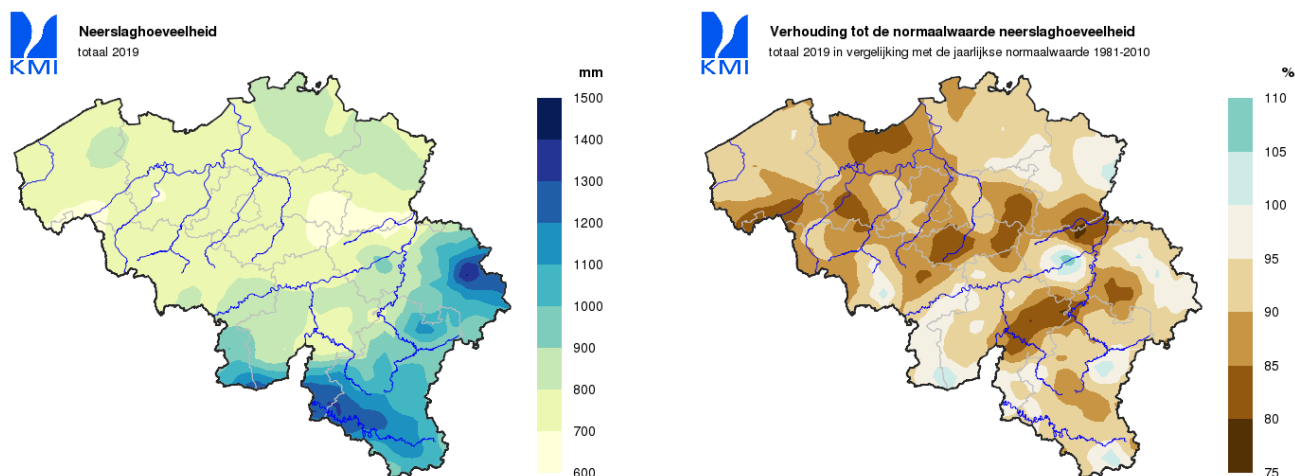
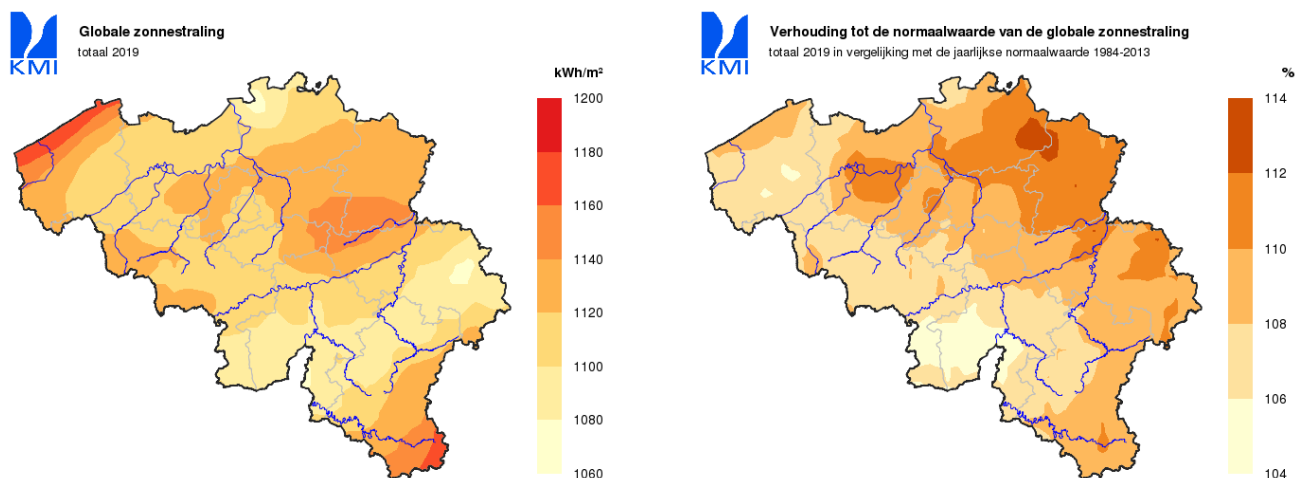

Fig. 10

Geografische verdeling van de neerslag

Geografische verdeling van de zonnestraling

Deze voorlopige kaarten worden automatisch aangemaakt op basis van de beschikbare gegevens op 1 januari 2020. Indien u de kaarten in een hogere resolutie wenst, gelieve ons te contacteren via ui@meteo.be.

Disclaimer

De rechten van intellectuele eigendom met betrekking tot de gegevens in tabellen, teksten en grafieken komen uitsluitend toe aan het KMI. De publicatie van deze gegevens op de website van het KMI strekt niet tot gehele of gedeeltelijke overdracht van deze rechten. De Gebruiker van de gegevens verbindt er zich toe om, in elke publicatie waarin gebruik gemaakt wordt van de gegevens, het KMI als bron van deze gegevens te vermelden. Het is in geen geval toegestaan om op basis van de gegevens in tabellen, teksten en grafieken

meteorologische of klimatologische diensten te verstrekken. Het KMI zal in geen geval aansprakelijk gesteld kunnen worden voor de eventuele schade die uit het gebruik van de gegevens zou kunnen voortvloeien. In geval van een geschil betreffende de interpretatie of de uitvoering van deze algemene voorwaarden, zullen het KMI en de Gebruiker trachten het geschil zo spoedig mogelijk in der minne te regelen. Zo niet, dan zijn de rechtbanken van het arrondissement Brussel bevoegd.

Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI), 2020